

Screening Kandidaat-Minister van het Land Aruba

Op 6 december 2024 hebben de verkiezingen voor de Staten van Aruba plaatsgevonden.

Naast de beëdiging van nieuwe leden van de staten op 8 januari 2025, vindt ook de kabinetsformatie plaats. De Gouverneur van Aruba heeft hiertoe een informateur aangewezen. Nadat de informateur verslag heeft uitgebracht aan de Gouverneur kan een formateur worden aangesteld die vervolgens aan de slag gaat met de kabinetsformatie. Een belangrijk onderdeel bij de kabinetsformatie is de aanwijzing van ministers en ministeries.

Voorafgaand aan de aanwijzing van ministers vindt het proces van *screening* van de kandidaat-ministers plaats. Deze *screening* is geregeld in het **Landsverordening van 17 december 2021, nr. 203 Integriteit ministers**.

De Veiligheidsdienst Aruba (VDA) heeft, naast het Openbaar Ministerie (OM) en het Departement van Belastingen (DIMP) een taak in dit screeningsproces. De formateur¹ is afnemer van de resultaten van het screeningsonderzoek.

Wat is de rol van de Veiligheidsdienst Aruba?

Van de VDA wordt in overeenstemming met artikel 4, lid 1 van de landsverordening integriteit ministers verwacht dat er een **staatsveiligheidsonderzoek** wordt uitgevoerd.

Wat betekent dit?

Het betreft een **feitenonderzoek** waarbij het Hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba (HVDA) de interne bestanden van de Dienst raadpleegt.

Nagegaan wordt of de formateur en/of kandidaat-minister(s) voorkomen in de bestanden van de VDA, en zo ja, hoe. Het resultaat van de interne naslag wordt gemeld aan de voorzitter Raad van Advies (als het de formateur betreft), de formateur en de Gouverneur, via een ambtsbericht.

¹ De formateur dient ook een justitieel en staatsveiligheidsonderzoek te ondergaan, in dat geval is de voorzitter van de Raad van Advies verzoeker en afnemer van het screeningsverzoek.

De VDA verricht bij de uitvoering van het staatsveiligheidsonderzoek volgens artikel 4, lid 1 van de landsverordening integriteit ministers **géén** veiligheidsonderzoek, maar beperkt zich tot naslag in de eigen bestanden en raadpleegt en beoordeelt die informatie die in de VDA-bestanden over de kandidaat is opgenomen en verwerkt. Het is goed mogelijk dat er niets over de kandidaat-minister(s) in de bestanden van de VDA is verwerkt.

Deze procedure geldt ook als tussentijds een zittende minister vervangen 'moet' worden. De VDA ontvangt dan, het verzoek tot screenen, van de Minister-President.

Welke zijn de interne bestanden van VDA?

Dit zijn de bestanden die zijn opgebouwd in het kader van de uitvoering van de wettelijke taken als bedoeld in art. 3 van de Landsverordening VDA AB 2002 no. 115 (en wijzigingen AB 2021, no. 29).

Veiligheidsonderzoek versus Staatsveiligheidsonderzoek

Een veiligheidsonderzoek wordt uitgevoerd naar personen die een vertrouwensfunctie gaan bekleden.

De functie van minister(s) is een *politieke* functie en is niet aangewezen als een vertrouwensfunctie. Dus ten aanzien van deze functie is het *wettelijk* niet toegestaan een veiligheidsonderzoek uit te voeren.

Een veiligheidsonderzoek is een ander soort onderzoek en betreft veel meer dan een naslag in de bestanden van de VDA. Immers een veiligheidsonderzoek kan tussen 8 tot 12 weken duren.

Vaak wordt het woord **screening** gebruikt in dit verband, maar het woord screening is als zodanig niet genoemd in het Lv VDA/Lbham Aanwijzing Vertrouwensfuncties.

Onderzoek naar ongebruikelijke transacties in het Staatsveiligheidsonderzoek

Het Hoofd van het Financial Intelligence Unit Aruba verstrekt gegevens en inlichtingen over een kandidaat m.b.t. artikel 24 van de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no.28), als deze aanwezig is, aan het Hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba. Het Hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba betreft de relevante inlichtingen bij het staatsveiligheidsonderzoek.

Bevindingen van het Staatsveiligheidsonderzoek

Het staatsveiligheidsonderzoek wordt verricht door het Hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba. Het Hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba verstrekt aan de formateur en de Gouverneur de bevindingen van het staatsveiligheidsonderzoek. De resultaten van de Staatsveiligheidsonderzoeken zijn vertrouwelijk (en blijven ook na benoeming tot formateur of minister vertrouwelijk).

Als het onderzoek relevante gegevens oplevert die tegen het belang van de staatsveiligheid zijn, dan verzoekt de formateur het Hoofd Veiligheidsdienst Aruba om een verdergaand onderzoek te verrichten naar desbetreffende kandidaat.

Betreft het de formateur² zelf, dan doet de voorzitter van de Raad van Advies dit verzoek aan het Hoofd Veiligheidsdienst Aruba.

De formateur is verantwoordelijk voor het bevorderen van een voordracht tot de benoeming van een kandidaat aan de Staten.

De voordracht gaat vergezeld van een samenvatting van het resultaat van de screening.

² Lv. 2021, no. 203 art. 4, lid 2

PROCES STAATSVEILIGHEIDSONDERZOEK DOOR DE VEILIGHEIDSDIENST ARUBA

1. Verzoek onderzoek kandidaatsministers

- HVDA ontvangt van de formateur het verzoek een staatsveiligheidsonderzoek te verrichten naar kandidaatsministers (zelfde procedure voor de formateur, het verzoek wordt gedaan door de voorzitter RvA)

2. Naslag in interne bestanden VDA

- De HVDA raadpleegt de eigen bestanden en stelt vast of een kandidaatsminister erin voorkomt en of er relevante gegevens zijn voor het staatsveiligheidsonderzoek

Onderzoek naar ongebruikelijke transacties

- Het Hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba betreft de relevante inlichtingen uit het FIU-onderzoek bij het staatsveiligheidsonderzoek.

3. Bevindingen van onderzoek via een ambstbericht verzonden

- De bevindingen van het staatsveiligheidsonderzoek tezamen met inlichtingen van de FIU worden met de formateur en Gouverneur gedeeld (of met de voorzitter RvA)

Verdergaand Onderzoek

- Het onderzoek levert relevante gegevens, m.b.t. staatsveiligheid. HVDA meldt dat er voor de staatsveiligheid relevante gegevens zijn vastgesteld.
- Formateur verzoekt het Hoofd VDA om verdergaand onderzoek te verrichten naar desbetreffende kandidaat.